

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 25Nt/27/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5725010491
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mariana Juríková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2025:5725010491.1

Uznesenie

Samosudkyňa Okresného súdu Martin Mgr. Mariana Juríková, vo veci odsúdeného A. A., o návrhu Psychiatrickej liečebne Sučany na zmenu formy výkonu ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou u odsúdeného, dňa 23.06.2025 v Martine, takto

rozhodol:

I. Podľa § 446 ods. 1 Tr. por., z dôvodu uvedeného v § 74 ods. 2 Tr. zák., mení spôsob výkonu ochranného psychiatrického liečenia u odsúdeného A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C. XXX, D. B., t.č. v Psychiatrickej liečebni Sučany, uloženého mu uznesením Okresného súdu Martin sp.zn. 1Nt/42/2024 zo dňa 11.07.2024, právoplatným dňa 11.07.2024, z formy ústavnej na formu ambulantnú.

II. Podľa § 460 ods. 4 Tr. por., z dôvodu uvedeného v § 76a ods. 2 Tr. zák., ukladá odsúdenému A. A. ochranný dohľad, ktorý bude vykonávať podľa konkrétneho určenia probačným a mediačným úradníkom v mieste bydliska odsúdeného, ku ktorému má povinnosť dostaviť sa do piatich pracovných dní od uloženia ochranného dohľadu.

odôvodnenie:

Ošetrojúca lekárka Psychiatrickej liečebne Sučany MUDr. Ivana Jurčíková a primárka Psychiatrickej liečebne Sučany MUDr. Iveta Miklušicová podali dňa 11.06.2025 na tunajšom súde návrh na zmenu formy výkonu ochranného psychiatrického liečenia u odsúdeného A. A. (§ 10 ods. 13 Tr. por.) z formy ústavnej na formu ambulantnú.

Uznesením Okresnej prokuratúry Martin č. 2Pv 125/24/5506-27 zo dňa 04.06.2024 bolo trestné stíhanie obvineného A. A., stíhaného pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), b), c) Tr. zák. a pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák., zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. e) Tr. por., lebo obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Dňa 06.06.2024 vydala sudkyňa pre prípravné konanie pod sp.zn. 26Tp/32/2024 predbežný príkaz na umiestnenie A. A. do zdravotníckeho zariadenia. Okresný súd Martin uznesením 1Nt/42/2024 zo dňa 11.07.2024, právoplatným dňa 11.07.2024, uložil A. A. ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. V znaleckom posudku v predmetnom konaní znalkyne Jany Bullovej č. 79/2024 zo dňa 15.05.2024 bola odsúdenému zaverované závažné duševné ochorenie a to Bipolárna afektívna porucha, pričom v čase vyšetrovanej trestnej činnosti išlo podľa klinického obrazu o jeho manickú epizódu. V čase znaleckého úkonu (dňa 10.05.2024) bola u odsúdená prítomná už depresívna fáza, nakoľko po jeho umiestnení do výkonu väzby bolo realizované psychiatrické vyšetrenie pre jeho neprimerané správanie, nadnesenú náladu, zvýšenú aktivitu, zrýchlenú dynamiku myslenia, kedy bola kompletne zmenená medikácia. U odsúdeného bol v čase vyšetrovanej trestnej činnosti prítomný chorobný stav, kedy jeho nálada bola expanzívna, chorobne povznesená s negatívnym dopadom na jeho konanie s nedomyslením možných následkov. Odsúdený mal zvýšené sebavedomie, prítomné bolo chorobné preceňovanie vlastných schopností a významu vlastnej osoby, zvýšená emotívna reaktivita, oslabená tolerancia na záťaž, nestála afektivita, myslenie zrýchlené, asociácie zmnožené, uľahčené rozhodovanie, zvýšená aktivita, netrzeplivosť, nedôslednosť, ľahkovážnosť, porušovanie spoločenských

konvencií, redukcia morálnych zábran, znížená potreba spánku, redukované zábrany, zvýšená sexuálna apetencia a potencia, familiárnosť, zvýšená sociabilita s negatívnym dopadom na interpersonálne vzťahy s poruchou kritickosti. Odsúdený podľa lekárskeho záznamov liečený psychiatrom od roku 2009. V čase od 26.05.2009 do 22.06.2009 bol prvýkrát hospitalizovaný na Psychiatrickej klinike UNM pre Depresívnu fázu ťažkú s psychotickými príznakmi. V čase od 16.04.2012 do 05.06.2012 bol druhýkrát hospitalizovaný na Psychiatrickej klinike UNM pre Bipolárnu afektívnu poruchu – manickú fázu. V poradí tretia hospitalizácia na Psychiatrickej klinike UNM bola v čase od 14.09.2012 do 23.10.2012 pre ťažkú depresívnu fázu v rámci BAP. V ďalšom priebehu bol liečený ambulantne. Pri psychiatrickej kontrole dňa 15.02.2024 zachytené zhoršenie zdravotného stavu odsúdeného do obrazu hypománie, pri vyšetrení nespolupracoval, bol podráždený, hygienicky zanedbaný, odmietal navýšenie liekov, odmietal ísť na hospitalizáciu. Ambulantný psychiater kontaktoval príslušníkov PZ re riziko nožnej agresie u odsúdeného, ten sa následne vrátil do ambulancie psychiatra a súhlasil s navýšením medikácie. Dňa 21.03.2024 bolo realizované psychiatrické vyšetrenie v ÚVV Žilina (MUDr. Dagmar Štrocholcová), diagnostikovaná bola manická fáza Bipolárnej afektívnej poruchy. Mal konflikt na cele, napadol spoluväzňa, mal nadnesenú náladu, zrýchlenú dynamiku myslenia, zvýšenú aktivitu, preto mu bola výrazne upravená psychiatrická medikácia. Pri kontrole dňa 10.04.2024 konštatované v objektívnom náleze zmiernenie nalievavosti, v komunikácii prilievavejši, pretrvávajúce problémy so spánkom. Pri kontrole dňa 09.05.2024 už zachytený prešmyk do depresívnej fázy s poklesom vitality, dynamogénie, somatizačné ťažkosti (žalúdočné problémy), vnútorný nepokoj, obavné prehodnocovacie obsahy, realizovaná radikálna zmene psychofarmakoterapie. Dňa 10.05.2024 realizované znalecké vyšetrenie, kedy bola prítomná evidentná depresívna symptomatológia. Znalkyňa u odsúdeného nekonštatovala prítomnosť Syndrómu závislosti od alkoholu, ani od iných psychoaktívnych látok. V čase vyšetrovanej trestnej činnosti bol u odsúdeného zhoršený jeho psychický stav do obrazu manickej epizódy pri chronickom ochorení, na ktoré sa lieči od roku 2009, ide o Bipolárnu afektívnu poruchu. Následkom chorobne zmenenej nálady v rámci expanzívneho syndrómu bola u odsúdeného prítomná dezinhibícia ako dôsledok uľahčenia rozhodovania a bezprostredného reagovania, prítomná bola redukcia morálnych sociálnych zábran, ľahkomyselné správanie, redukovaná sebakontrola, strata náhľadu na spoločensky nevhodné správanie, znížená potreba spánku a zvýšené prejavy sexuálneho pudu. Podľa znalkyne, aby pobyt odsúdeného na slobode nebol pre spoločnosť nebezpečný v zmysle páchania obdobného konania, pre ktoré bol vyšetrovaný, ale aj pre potrebu liečby a zastabilizovania psychického stavu odsúdeného je nevyhnutné, aby sa neodkladne podrobil ochrannej psychiatrickej liečbe ústavnou formou.

Z návrhu ošetrojúcej lekárky MUDr. Ivany Jurčíkovej a primárky Psychiatrickej liečebne Sučany MUDr. Ivety Miklušicovej vyplýva, že odsúdený bol prijatý do Psychiatrickej liečebne Sučany dňa 06.06.2024 prekladom z Nemocnice pre obvinených a odsúdených z ÚVTOS Trenčín na základe Predbežného príkazu Okresného súdu Martin sp.zn. 26Tp/32/2024 zo dňa 06.06.2024. Odsúdený bol prijatý pre pokračovanie v liečbe s perspektívou nariadenia ústavnej ochrannnej liečby. Dňa 11.06.2024 musel byť pre riziko z premeškania pri závažnom psychickom stave preložený na Psychiatrickú kliniku UNM k výkonu elektrokonvulzívnej liečby, ktorá nemohla by v tom čase v Psychiatrickej liečebni Sučany realizovaná. Po zlepšení psychického stavu bol dňa 03.07.2024 v Psychiatrickej liečebni Sučany hospitalizovaný. Výkon ústavnej ochrannnej psychiatrickej liečby mu bol nariadený Okresným súdom Martin dňa 19.07.2024 rozhodnutím pod sp.zn. 1Nt/42/2024, z dôvodu stíhania pre prečin nebezpečného prenasledovania v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody. Odsúdený bol vyšetrený súdnym znalcom z odboru psychiatrie, ktorý u odsúdeného v čase spáchania trestnej činnosti záveruje manickú epizódu bipolárnej afektívnej poruchy. Jedná sa o pacienta dlhodobo psychiatricky liečeného, od roku 2009, opakovane psychiatricky hospitalizovaného, ambulantne dispenzarizovaného. Po prijatí do Psychiatrickej liečebne Sučany u odsúdeného v popredí klinického obrazu depresívna symptomatika, až na hranicu psychotických príznakov. Odsúdený počas hospitalizácie prestal komunikovať, odmietal prijímať potravu. Z tohto dôvodu preložený na Psychiatrickú kliniku UNM, kde bola realizovaná biologická liečba z vitálnej indikácie. Tam po prevedení terapie parciálny ústup ťažkostí, závažná depresívna symptomatika zmiernená. Dňa 03.07.2024 opätovne prijatý do Psychiatrickej liečebne Sučany za účelom pokračovania v liečbe. Pri prijatí odsúdený pokojný, nálada hypotýmna, asuicidálny, bez produktívnej psychotickkej symptomatiky. V úvode pokračované v nastavenej psychofarmakologickej medikácie, redukcia podávania sedatívnej medikácie. Za účelom rehabilitačno-resocializačných aktivít preložený z uzavretého oddelenia na otvorené oddelenie. Pre odsúdeným deklarovaný somatický a psychický dyskomfort opakovane modifikovaná psychofarmakoterapia, zamieňanie antipsychotík a antidepresív, odsúdený nastavený na depotný preparát, upravená nočná terapia, monitorovaná hladina

tymostabilizéra v sére. V rámci skupinových sedení so psychológom odsúdený skôr pasívny, zúčastňoval sa ich vo formálnej rovine. Emočno-afektívna oblasť u odsúdeného zastabilizovaná, je dlhodobo bez psychotickej symptomatiky, bez porúch v správaní, kritickosť a náhľad na ochorenie u odsúdeného prítomná. Počas pobytu v societe adaptovaný, bez maladaptívnych alebo agresívnych prejavov v správaní. Odsúdený bol opakovane poučený o nutnosti dodržiavať podmienky prípadnej ochrannej ambulantnej liečby, ako aj o nutnosti užívania predpísanej medicíny. V závere primárka a ošetrojúca lekárka Psychiatrickej liečebne Sučany uviedli, že vzhľadom na klinický stav ako aj priebeh ochorenia odsúdeného nepredpokladajú, že by dlhšia hospitalizácia mohla priniesť pacientovi ďalšie terapeutické benefity, je predpoklad, že pri pravidelných psychiatrických kontrolách s aplikáciou depotného preparátu a užívaním psychofarmakoterapie bude stav odsúdeného pretrvávať aj v ambulantných podmienkach. Preto navrhli, aby súd zmenil ochrannú psychiatrickú liečbu odsúdeného z ústavnej formy na formu ambulantnú, ktorú ambulantnú liečbu bude odsúdený vykonávať v spáde.

Podľa § 74 ods. 2 Tr. zák., súd zmení formu ochranného liečenia, ak uložená forma neplní svoj účel a možno dôvodne očakávať dosiahnutie účelu inou formou. Ústavnú formu ochranného liečenia môže súd zmeniť na ambulantnú formu, ak doterajší priebeh ochranného liečenia nasvedčuje tomu, že ústavná forma už nie je potrebná a účel ochranného liečenia možno dosiahnuť aj ambulantnou formou.

Podľa § 74 ods. 2 Tr. zák., súd zmení formu ochranného liečenia, ak uložená forma neplní svoj účel a možno dôvodne očakávať dosiahnutie účelu inou formou. Ústavnú formu ochranného liečenia môže súd zmeniť na ambulantnú formu, ak doterajší priebeh ochranného liečenia nasvedčuje tomu, že ústavná forma už nie je potrebná a účel ochranného liečenia možno dosiahnuť aj ambulantnou formou.

Podľa § 74 ods. 4 Tr. zák., ochranné liečenie trvá, kým to vyžaduje jeho účel; o zmene jeho formy, o prepustení z jeho výkonu alebo jeho ukončení rozhoduje súd.

Podľa § 74 ods. 5 Tr. zák., ochranné liečenie uložené páchatel'ovi podľa § 73 ods. 2 písm. c) ambulantnou formou trvá najviac dvanásť mesiacov a ústavnou formou trvá najviac tri mesiace s následným doliečovaním ambulantnou formou, ktorá trvá najviac dvanásť mesiacov. Ak sa počas výkonu ochranného liečenia zistí, že jeho účel nemožno dosiahnuť alebo ak na dosiahnutie jeho účelu nie je potrebná určená doba alebo súdom uložená forma, súd zmení formu ochranného liečenia alebo rozhodne o prepustení z výkonu ochranného liečenia alebo o ukončení ochranného liečenia.

Podľa § 446 ods. 1 Tr. por., o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia alebo zmene druhu ochranného liečenia rozhoduje na návrh alebo aj bez návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode je zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva. Ak súd rozhoduje na návrh prokurátora, zdravotníckeho zariadenia, probačného a mediačného úradníka alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia návrhu súdu. Ak súd potrebuje pre rozhodnutie znalecký posudok, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia znaleckého posudku.

Podľa § 76a ods. 2 Tr. zák., ochranný dohľad súd uloží aj vtedy, ak mení ústavnú formu ochranného liečenia psychiatrického alebo sexuologického na ambulantnú formu. Ochranný dohľad môže súd uložiť aj pri zmene ústavnej formy iného druhu ochranného liečenia na ambulantnú formu, ak to považuje vzhľadom na osobu páchatel'a a dosiahnutie účelu ochranného liečenia za potrebné.

Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák., odsúdený alebo páchatel', ktorému súd uložil ochranný dohľad podľa § 76a, je povinný sa do piatich pracovných dní od uloženia ochranného dohľadu dostaviť k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko, a v rámci uloženého ochranného dohľadu je povinný

- a) hlásiť sa osobne v určených lehotách,
- b) oznamovať vopred vzdialenie sa z miesta bydliska; to neplatí, ak ide o pravidelne opakujúce sa vzdialenia, o ktorých bol probačný a mediačný úradník vopred informovaný, a
- c) podrobiť sa kontrole dodržiavania liečebného režimu.

Podľa § 78 ods. 3 veta druhá Tr. zák., ochranný dohľad podľa § 76a trvá, kým to vyžaduje jeho účel; o prepustení z ochranného dohľadu rozhoduje súd.

Podľa § 460 ods. 4 Tr. por., o uložení ochranného dohľadu podľa § 76a Trestného zákona rozhoduje súd na návrh alebo aj bez návrhu súčasne s uložení ochranného liečenia ambulantnou formou alebo súčasne s rozhodnutím o zmene ústavnej formy ochranného liečenia na ambulantnú formu. O uložení ochranného dohľadu odsúdenému, ktorý nedodríava režim uloženého ambulantného ochranného liečenia, rozhoduje na návrh zdravotníckeho zariadenia súd, ktorý ochranné liečenie uložil.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného samosudkyňa preskúmala, či dôvody ochranného psychiatrického liečenia ústavnu formou trvajú. Preskúmaním spisového materiálu, ako aj vyjadrenia ošetrujúcej lekárky a primárky Psychiatrickej liečebne Sučany, mala za preukázané, že doterajší priebeh ochranného liečenia nasvedčuje tomu, že ochranné psychiatrické ústavné liečenie splnilo svoj účel a to vzhľadom na súčasný stabilizovaný stav odsúdeného (odsúdený dlhodobo bez psychotickej symptomatiky, bez porúch v správaní, kritickosť a náhľad na ochorenie u odsúdeného prítomné, v societe adaptovaný, bez maladaptívnych alebo agresívnych prejavov v správaní), pričom je predpoklad, že pri pravidelných psychiatrických kontrolách s aplikáciou depotných preparátov a užívaním psychofarmakoterapie bude stabilizovaný stav pretrvávať aj v ambulantných podmienkach. V tomto smere bol odsúdený poučený o potrebe dodržiavania podmienok ochrannej ambulantnej psychiatrickej liečby, ako aj o potrebe užívania naordinovanej terapie. Navyše podľa vyjadrenia primárky a ošetrujúcej lekárky nie je predpoklad, že by dlhšia hospitalizácia mohla priniesť odsúdenému ďalšie terapeutické benefity. Existujú teda objektívne dôvody na zmenu formy ochranného psychiatrického liečenia u odsúdeného z ústavnej formy na formu ambulantnú.

Preto samosudkyňa rozhodla tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, t.j. zmenila formu výkonu ochranného psychiatrického liečenia u odsúdeného z formy ústavnej na formu ambulantnú a zároveň odsúdenému uložila aj ochranný dohľad, ktorý súd v zmysle § 76a ods. 2 Tr. zák. obligatórne (povinne) ukladá, ak mení ústavnú formu ochranného liečenia psychiatrického na ambulantnú formu.

Súd zdôrazňuje povinnosť odsúdeného dostaviť sa do piatich pracovných dní od uloženia ochranného dohľadu k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Žiline. O prípadnej sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Žiline. Sťažnosť môžu podať v prospech odsúdeného aj osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie. Sťažnosť má odkladný účinok. Oprávnená osoba sa môže sťažnosti výslovne vzdať.